

PsittaScene

EXTRA BIJLAGE BENELUX

Van de redacteur

De huidige World Parrot Trust is een product van het informatie tijdperk – die onderzoekers, auteurs en onze leden verbindt uit verschillende delen van de wereld en een variëteit aan talen. Het kan zijn dat we onze medewerkers van PsittaScene nooit in levende lijve ontmoeten of zelfs spreken. Ze vertellen hun verhalen elektronisch; vurige betogen, foto's, vragen en antwoorden in onzichtbare bogen van Peru en Australië, Brazilië en ver daar voorbij. Karen en ik werken samen tussen het zuiden van Engeland en het midwesten van de USA alsof we aan de andere kant van de stad zijn of tegenover elkaar zitten. De wereld is inderdaad kleiner aan het worden zowel op het gebied van contacten met elkaar als onze voetstappen op het land. Menselijke ontwikkeling heeft op verschillende manieren invloed gehad op papegaaien. Ons vernuft heeft ons meerdere mogelijkheden gegeven om met elkaar te communiceren dan ooit, informatie uitwisselen en prestaties te leveren om deze betoverende vogels te helpen.

Technologie verbindt ons met onze uitgebreide groep vertegenwoordigers en vertalers die in andere landen werken. Deze vrijwilligers vertalen elke uitgave van PsittaScene nu in 7 talen. Het is hartverwarmend te weten dat er zoveel mensen zoveel geven om papegaaien. We vinden het heerlijk hun verhalen naar jullie toe te brengen.

Technologie maakt het ook mogelijk om een stem te hebben en we willen het horen! Wat vind je leuk in deze uitgave? Wat verraste jullie? Welke vragen heb je of verklaringen wil je hebben? Stuur een email; open een discussie op onze parrots.org Forums; of stel je rechtstreeks in verbinding met ons of d.m.v. de WPT-vertegenwoordiger van je keuze (pag.19) We kijken uit naar je bijdrage!

Joanna Eckles

joanna@worldparrottrust.org

Nood maakt vindingrijk

Door Igor Berkunsky

Sommigen zeggen “nood maakt vindingrijk”. Een heldere noodzaak en het doel van de World Parrot Trust voor de kritisch bedreigde Blauwkeel ara *Ara glaucogularis* is de reproductieve productie van wilde paren te optimaliseren. Ons herstel plan is net zo recht door zee – om de beperkende factoren van de soort te ontdekken en hierop te reageren met oplossingen. Tijdens het afgelopen broedseizoen (2009/10) denken we dat we ons hoogste niveau van zowel manipulatie als controle hebben bereikt.

Eén van de eerst beperkingen die we ontdekten voor de Blauwkeel ara was het gebrek aan geschikte nestholten. We reageerden hierop met het aanbrengen van nestboxen. Na verscheidene pogingen ontdekten we uiteindelijk verschillende modellen nestboxen die de vogels wilden accepteren. We hebben verticale zowel als horizontale boxen geprobeerd; hout en PVC; met grote en kleine ingangen. Ara's vertoonden interesse in bijna alle modellen, maar ze legden meestal eieren in houten, verticale boxen met grote

ingangen. Sinds 2007 hebben 4 paren nestboxen gebruikt in zeven verschillende pogingen. Nu hebben boxen opgehangen in alle gebieden waar de Blauwkeel ara's broeden. Nestboxen zijn veiliger dan natuurlijke nesten omdat ze niet overstromen en minder last hebben van predatoren. We hebben nog steeds problemen met bijen, maar we hebben gemerkt dat bijen de nestboxen verlaten, voorla die van PVC na een periode van 2-3 maanden.

De reden van nestfalen is o.a. wateroverlast, predatie en horzels. We hebben het probleem van wateroverlast grotendeels opgelost door de meest riskante nesten te identificeren en d.m.v. drainagegaten op de bodem van de holten. In sommige nesten hebben we daken geïnstalleerd om het water buiten denholten te houden. Er zijn geen nesten met wateroverlast sinds 2008.

Predatie is historisch gezien de grootste oorzaak van nestfalen. Het is tevens historisch gezien moeilijk te bestrijden omdat het een probleem is de predatoren positief identificeren. Tijdens het laatste broedseizoen hebben we een anti-predatoren bescherming in ieder nest geplaatst. Deze bescherming behelst het installeren van glanzend metaal rond de bomen en het terugsnijden van nabijgelegen takken. Dankzij de prestaties van de vrijwilligers hebben we ook een hoog niveau van dagelijkse controle kunnen handhaven. Om de bezoekers en mogelijke predatoren gedurende de nacht, hebben we toezicht –en bewaking camera's. In sommige nesten gebruikten we toezicht camera's in het nest. Deze camera's lieten een intensieve activiteit van andere dieren in de holten van de Blauwkeel ara's. De meest algemene burens zijn kakkerlakken, kikkers en vleermuizen.

Om de kans van de ouders hun nest te verdedigen te verhogen, zochten we naar het verkorten van tijd die ze nodig hadden om te foerageren ver van het nest. We deden dit door motacú scheuten nabij de actieve nesten. Dit was het eerste jaar in de geschiedenis van het controleren van de nesten van de Blauwkeel ara met nul geroofde nesten.

Horzels zijn nog steeds een probleem. Het enige nest dat we dit jaar verloren was omdat de twee kuikens werden geteisterd door horzels. Gelukkig hadden we een dierenarts als vrijwilliger en zij kon lijkschouwing doen. Ze vond horzellarven in de lichaamsholten van de twee dode kuikens die heel jong stierven – vijf dagen na het uitkomen. We hebben voorheen ook horzels gezien, in 2007, maar ze vielen de kuikens aan van 45 dagen oud. Omdat de kuikens ouder en groter waren, was het mogelijk om de larven te verwijderen zonder de kuikens te beschadigen. Jammer genoeg was de schade in dit geval sneller en ernstiger omdat de kuikens kleiner waren.

Een andere belangrijke oorzaak van lage reproductie is de terugloop van het broedsel. Broedsel terugloop komt voor als zwakkere, later uitgekomen kuikens doodgaan omdat ze worden weggeconcurrerd door het eerst uitgekomen kuiken. Het is een normaal gevolg van het niet tegelijk uitkomen bij papegaaiesoorten. Jammer genoeg is het grootbrengen van één kuiken per legsel niet bepaald bevorderend voor het herstel van de Blauwkeel ara. Sinds 2007, en met dank aan onze manipulatie, is er geen enkel kuiken gestorven vanwege broedsel afname en we hebben het gemiddelde aantal uitvliegers per nest doen toenemen van één naar twee. Vanwege het dagelijks controleren, kunnen we nu kuikens identificeren die niet normaal groeien en ze helpen door bij te voeren. In sommige gevallen moeten we sommige kuikens een week lang met de hand groot brengen.

Gedurende de laatste drie jaar zijn er met succes 20 Blauwkeel ara's uitgevlogen. We zien nog steeds het grootste deel van de uitvliegers van het seizoen 2007/08. In de helft van de gevallen zijn de jongen nog steeds bij hun ouders en deze ouders hebben hierna nog niet gebroed.

Unico, het enige overlevende kuiken van 2008/09, zit in gevangenschap vanwege een misvormde vleugel en wacht nog steeds op een maatje. Hij heeft wat verwondingen op zijn borst vanwege zijn vliegproblemen. Hij heeft moeite met landen en krijgt voortdurend extra hulp en training. Onze dierenartsvrijwilliger heeft Unico onder haar hoede en richt zich voornamelijk het verbeteren van zijn dieet door hem motacú vruchten te geven.

Al deze acties maken verschil voor de Blauwkeel ara's. In de laatste twee broedseizoenen hebben slechts één nest per seizoen verloren. We zullen doorgaan met deze technieken om het succes van de uitvliegers in

de toekomst te maximaliseren. Met management acties in wilde nesten werken uitstekend, nu is het tijd om ons te verdiepen in bescherming.

Gedurende de laatste twee jaar hebben intensief gewerkt aan het repatriëren van Blauwkeel ara's vanuit de USA naar Bolivia. We werken ons nog steeds door al het papierwerk heen om de uiteindelijke toestemming te krijgen en we hopen de eerste vogels te verhuizen aan het eind van het jaar.

We moeten ook beter leren begrijpen op welke manier deze soort hun habitat gebruikt. De Beni savannen staan ieder jaar zes maanden onder water, waardoor het onmogelijk is de groepen te volgen buiten het broedseizoen. Dienaangaande hebben we geen informatie over vogelbewegingen. Om te weten waar de vogels zijn gedurende de rest van het jaar zal ons behulpzaam zijn om beschermde gebieden voor de Blauwkeel ara's voor te stellen. We hopen dit jaar te starten met een controleproject waarbij we gebruik maken van satelliettransmitters om de populatie te volgen. www.parrots.org/bluethroats

Terug naar de natuur

Over heel Brazilië hebben een groeiend aantal mensen en organisaties papegaaien en andere vogels vrijgelaten, die in beslag waren genomen. In sommige gevallen zijn dit relatief 'gewone' soorten zoals de Blauwvoorhoofd amazone *Amazona aestiva* (links) en in andere gevallen zijn de soorten wereldwijd bedreigd zoals de Roodkruin amazone *Amazona rodocorhyta* en Goudkap aratinga *Aratinga auricapilla*. De twee geïnterviewde biologen hier, Carlos Yamashita en Vincent Kurt Lo hebben, samen met hun collega Luiz Francisco Sanfilipo, aan veel van dit werk als essentieel onderdeel van het handhaven van de handelswetten in Brazilië leiding gegeven.

Carlos en Vincent zijn al tientallen jaren vrienden van elkaar en van de Trust. Hun moderne en toegewijde aanpak met betrekking tot de vogels van Brazilië heeft ze in de positie gebracht als leiders in de taak van het rehabiliteren en vrijlaten van in beslag genomen vogels.

Hun ervaring belicht de zeer serieuze uitdagingen die papegaaien ondergaan als ze uit het wild zijn gehaald. Het vrijlaten van in beslaggenomen papegaaien is een win-win-win strategie. Het creëert aandacht voor de lokale wetten en wildlife; legt de benodigde ruimte bloot voor rehabilitatie mogelijkheden; en brengt deze charismatische, inheemse soorten terug naar de natuur, vaak naar gebieden waar ze vaak gedijden.

Inzichten van Carlos Yamashita

Vertaald door Soraya Lysenko

Hoe en wanneer raakte je betrokken bij het werken met in beslaggenomen vogels?

Hoewel ik sinds mijn kindertijd in São Paulo heb gewoond, voelde ik me altijd prettig in het veld, tussen wildlife.

Vanaf jongs af aan heb ik vrijwilligerswerk gedaan voor vogels en reisde ik zoveel ik kon om ze te observeren in het wild.

Werken met in beslaggenomen vogels is onderdeel van mijn werk als werknemer voor de Braziliaanse milieuorganisatie – IBAMA (Instituto Brasileiro de Meio Ambiente e Recursos Naturais Renováveis), waar ik werk direct na mijn afstuderen van de Universidade de Brasilia begin jaren 80. Na 3 jaar als directeur van het National Park van de Pantanal, coördineerde ik een nieuw programma het ringen van migrerende vogels in Brazilië. Het programma hield in het bestuderen van migrerende vogels en steun voor hun behoud en het bestaat nog steeds. In 1987 verliet ik het programma en ging ik werken voor verschillende beschermingsprogramma's en wetshandhavingen. Het doel van deze programma's was niet alleen het handhaven van beschermingswetten, maar ook om de status, hun biologie van de soort te analyseren en de beste manier om er mee om te gaan in het wild. Sommige van de meest betekenisvolle projecten richtte zich op populaties zoals de Hyacint ara *Anodorhynchus hyacinthinus*, Lear's ara *Anodorhynchus leari* en Spix's ara *Cyanopsitta spixii*.

Komen deze in beslaggenomen vogels uit de particuliere sector of van zendingen?

IBAMA is een federale entiteit en daarom richt hij zich op vogels die als onderdeel van illegale zendingen in beslag worden genomen. Afhankelijk van het seizoen en het gebied zorgt het voor grote aantallen vogels. Maar in Brazilië hebben verschillende niveaus van publieke entiteiten die zorgen voor de handhaving van milieubeleid van de staat en de steden. Wanneer het gaat om individuele vogels thuis, zal de staats- en lokale politie een vogel in beslag nemen als het aan hen wordt gemeld.

Hoelang duurt het om een gezonde vogel te krijgen die klaar is voor vrijlating?

Dat hangt af van de soort. Zangvogels bv. hebben minder dan een maand tot 3-6 maanden nodig. Aan de andere kant neemt de rehabilitatie van een ara tenminste 3 maanden of zelfs een jaar in beslag afhankelijk van de conditie van de veren en gezondheid.

Kun je ze in de gaten houden nadat je ze hebt vrijgelaten? Blijven ze gewoonlijk in de buurt?

De meeste vogels blijven een bepaalde tijd in de buurt van vrijlatingvolière. Afgaand op wat ik totnogtoe heb gezien, zou ik zeggen dat 20% begint met het verkennen van de omgeving en slapen buiten de volière direct na hun vrijlating. Sommigen verlaten het gebied onmiddellijk.

Controleren en volgen van vrijgelaten vogels is heel moeilijk en duur. Officieel zijn we in 2005 gestart met vrijlaten door het opzetten van een technisch protocol met de minimale eisen voor een vrijlatinggebied en voor de werkelijke vrijlating. In hetzelfde jaar coördineerde IBAMA de vrijlating van vogels van verschillende soorten in een gebied in Bahia (noordoost Brazilië). Sinds die tijd probeert IBAMA nauwkeurige gegevens bij te houden over de vrijlatingen en het resultaat.

Het is ook belangrijk te vermelden dat één van de eisen van het technisch protocol is dat elk vrijlatinggebied regelmatig rapporten moet sturen aan IBAMA waarin het aantal vogels en gegevens over het volgen staan.

Zijn vrijlatingen een nuttig middel voor zowel bedreigde als 'gewone' soorten?

Intensief stropen van de meest verhandelde 'gewone' soort (*Amazona aestiva*, *Amazona amazonica*, *Ara ararauna*) kan leiden tot 'lege bossen'. Met dit vooruitzicht, waarom zullen we die bossen 'vullen' door het vrijlaten van in beslaggenomen papegaaien?

Bovendien het vrijlaten van 'gewone soorten' is een goede manier om methoden te ontwikkelen die kunnen worden gebruikt voor bedreigde soorten. Door middel van deze procedures kunnen we meer leren over de biologie van de soorten – hun habitat, hun milieu, landschapverbeteringen, bevolkingssamenstelling, kolonisatie, uitsterven en andere factoren die invloed hebben op hun overleven.

Zijn infectieziekten een probleem geweest voor de in beslag genomen en vrijgelaten vogels?

Infectieziekten onder in beslaggenomen vogels worden veroorzaakt door slechte voeding en slechte sanitaire omstandigheden waardoor de rehabilitatie van de vogels langer duurt en meer kost. Door de vogels op de juiste wijze te behandelen, zal de ziekten over het algemeen onder controle houden. Het is een zaak van keuzes maken tussen behandelen of andere methoden, zoals euthanasie. Naar mijn mening is euthanasie een manier van je ogen sluiten voor een belangrijk probleem - een gemakkelijke weg die op lange termijn niet zal werken. Het verliezen van enkelingen d.m.v. euthanasie kan ernstige gevolgen hebben voor de soort die overlevenden zijn van een lange evolutionaire geschiedenis.

Papegaaien hebben een heel gecompliceerde ecologische geschiedenis en de meeste Neotropische soorten zijn heel lokaal, wat betekent dat de meesten heel gespecialiseerd zijn wat betreft voedsel vanwege hun habitat. Zij zijn een souvenir van een nakomelingschap wat betreft prehistorisch klimaat en vegetatie. Ze hebben hun habitat verloren door de menselijke dwang en een sterke afname ervaren in hun populatie vanwege het stropen.

De vraag over ziekten in overweging genomen voor de vrijgelaten vogels stel ik me voor dat groepen Hyacint-, Lear's- en Blauwkeel ara's die aan de grond in de savannen foerageren zoals geschetst door Giant Sloths en Mastodons, insecten die eten van de Megafauna mest waarin grote zaden, bacteriën, algen, virussen plus de "voormalige" fauna van tegenwoordig. In zo'n complex milieu hebben papegaaien veel aanvallen van ziekten op lange termijn overleefd die opkwamen en weer verdwenen – en de vogels zijn er nog steeds.

Mijn conclusie is dat ziekten belangrijk zijn, maar moeten in balans zijn tegen het goede potentieel die vrijlatingen hebben om zodoende de metapopulatie te vermeerderen wat werkt als een bron voor papegaaien. Bovendien vrijlatingen kunnen ook aandacht vragen voor het herstel van de habitat.

Papegaaien zijn lange termijn boomzaden plundersaars en onder hen zijn een paar soorten van zaden van gras of kruiden. Levend in een achtereenvolgende fase vegetatie voor een lange periode behoren papegaaien al geruime tijd tot de uitroeiers van zaden en daarom kosten ze heel veel energie. Uiteindelijk moeten we respect tonen voor deze oude inwoners van onze planeet.

Kun je vrijlatingen voorzien van een of andere nieuwe papegaaiensoort in Brazilië?

Het vrijlaten van vogels hangt af van mogelijkheid van vrijlatinggebieden. Veel belangrijke factoren moeten in overweging worden genomen voor elke soort afzonderlijk. Komt de soort in dit specifieke gebied voor? Is het gebied beschermd? Is er samenwerking tussen de eigenaar en de lokale populatie? Zelfs voor een gewone soort zoals de *Amazona aestiva* kan het uitkiezen van een vrijlatinggebied soms moeilijk zijn.

We zullen ons inzetten om elke soort in gevangenschap vrij te laten als er een vrijlatinggebied kan worden gevonden. Dit is vooral van toepassing op sommige bedreigde soorten zoals de Wijnborstamazone *Amazona vinacea* die in de hooglanden van een gemengd bos van Braziliaanse pijnbomen *Araucaria angustifolia* leeft. In dit speciale geval hebben we vogels die klaar zijn voor vrijlating, maar totnogtoe hebben we geen goed gebied voor ze gevonden.

Het ruilen van goederen was een deel van de mensheid en dat geldt ook voor de Nieuwe Wereld: de Maya-, Anasazi handelsroutes, de pre-Inca stadsstaten tot het Incarijk in Zuid-Amerika, Inca handelsroutes, Aruak/Caribisch door kolonisatie met uitgeholde kano's van wat tegenwoordig de Caribische zee heet van de Orinoco rivier tot aan zuidelijk Florida.

In aanmerking genomen dat handelsactiviteiten de mens ertoe heeft geleid ieder hoekje van de aarde te bevolken, kunnen we interessante interacties zien tussen papegaaien en de mens, waarvan sommigen positief zijn. Door de mens aangelegde palmbossen op de prehistorische plaats die bekend staat als "Zwarte Aarde" worden nu bevolkt door de Hyacint ara's (Zuidelijk Amazonia en Paraguay bekken) en door de Blauwkeel ara in Llanos de Mojos. In beide gevallen hebben de menselijke plaatsen voordeel geboden aan beiden de soorten. Aan de andere kant heeft menselijke kolonisatie negatieve invloed gehad, zoals in het geval van de Roodvoorhoofd ara. Tijdens het Incarijk werden bijna alle kreekgebieden veranderd tot gewasgebieden en de voedselplaats van de ara's verdween in de droge vallei.

Mensen kunnen fungeren als "regelaars" – goed of slecht – en het hangt van ons af welke keuzes of ethiek we zullen gaan maken of volgen voor de toekomst van de papegaaien die een hele lange geschiedenis hebben als voorbeeld voor ons.

Terzijde

IBAMA ontmoeting in São Paulo

Op 8 maart 2010 hielden de wildlife autoriteiten van de staat São Paulo (IBAMA SP), Associação Bichos de Mata (ABM) en de World Parrot Trust (WPT) een workshop in São Paulo om iedereen die betrokken is bij de rehabilitatie en vrijlating van papegaaien om hun werk te presenteren en hun kennis en ideeën te delen. Het grootste deel van de dag was gericht op specifieke methoden die gebruikt worden voor de rehabilitatie en vrijlating van vogels als wel het controleren van de overleving van vogels en reproductie na vrijlating. Vanuit de WPT waren onze Braziliaanse vertegenwoordiger Andre Saidenberg aanwezig en de directeur Jamie Gilardi die het werk van de FlyFree partners in Indonesië, India, Afrika en Centraal Amerika presenteerde. Het team van PsittaScene (Joanna Eckles en Karen Whitley) werkten samen met Andre om de inhoud van dit alles te bundelen in een 64 pagina's tellend boekwerk om artikelen over vrijlatingen en gerelateerde hoogtepunten te publiceren. Andre nam de monumentale taak op zich om alle Engelse artikelen op tijd in het Portugees te vertalen voor de bijeenkomst.

Al met al werd de bijeenkomst goed bezocht met veel stimulerende uitwisselingen gedurende de dag. Er werden mogelijkheden onderzocht om initiatieven van dit soort te ontwikkelen voor de nieuwe soorten in nieuwe gebieden.

Inzichten van Vincent Kurt Lo

Vertaling door Andre Saidenberg

Hoe zou je het probleem van de handel in Brazilië willen samenvatten?

Brazilië is een bevoordeeld land met veel inheemse papegaaiensoorten. Echter Brazilië is op dit moment niet in staat om deze rijke biodiversiteit te beschermen. We hebben voortdurend stropen waargenomen van sommige van de ernstig bedreigde en inheemse soorten, zoals de Roodkruin amazone *Amazona rhodocorytha*, Roodstaart amazone *Amazona Brasiliensis* en de Wijnborst amazone *Amazona vinacea* en anderen. Hoewel men niet de directe invloed van deze vangsten kan zien, omdat tellingen van populaties stabiliteit laat zien, de gevolgtrekking voor de toekomstige generatie is een stille bedreiging.

Stropen heeft invloed op het herstel van de jongere generaties en deze populaties komen op leeftijd. Zonder onze aandacht komen ze steeds dichterbij het instorten vanwege de afwezigheid van jongere enkelingen. We hopen dat nog een voorbeeld zoals die van de Spix's ara niet nodig zal zijn deze crisis als voorbeeld dient. Vennootschappen met ervaren NGO's van andere landen, zoals de WPT, zijn welkom en noodzakelijk om dit probleem te keren.

Hoe werken de Braziliaanse regering en NGO's samen aan dit probleem?

Alleen regeringsautoriteiten kunnen illegaal wildlife in beslag nemen. Jammer genoeg hebben de rehabilitatiecentra van de regering niet de capaciteit om het enorme aantal in beslaggenomen papegaaien te huisvesten en rehabiliteren. Alleen al in de staat São Paulo worden er ieder jaar 30.000 wilde dieren in beslaggenomen buiten de 80.000 in andere delen van het land. Een groot aantal daarvan zijn papegaaien. Daarom zijn NGO's belangrijk zowel voor het huisvesten van in beslaggenomen dieren, maar ook voor diegenen die gewond zijn of gebracht door inwoners. Jammer genoeg staat de vrijlating van in beslaggenomen dieren niet bovenaan de prioriteit van de milieuthoriteiten van Brazilië.

Vindt de lokale bevolking het spannend dat er papegaaien in hun nabijheid worden vrijgelaten?

Veel landeigenaren zijn zich bewust van het belang van het vrijlaten van papegaaien terug naar de natuur en ze geven veel steun zelfs als ze weten dat papegaaien hun gewassen zullen aanvallen. Ze geven graag interviews en zijn er trots op als milieuthoriteiten hun eigendommen bezoeken. Vrijlatinggebieden moeten zorgvuldig worden uitgekozen en er moet van tevoren contact met de landeigenaren worden opgenomen om er zeker van te zijn dat ze niet totaal afhankelijk zijn van de opbrengst van hun gewassen. Meestal is er betrokkenheid van de landeigenaren, familieleden en bureaus om de vrijgelaten vogels en rapporteren waarnemingen van vogels en stropers. IBAMA, als instituut, is een sterk symbool dat aandacht en mediareportages aantrekt.

Zijn er problemen geweest met vrijgelaten vogels die werden afgeschoten of gevangen?

Schietgevallen zijn zeldzaam. Het meest hebben we te maken met mensen die vogels vangen als huisdier. In een paar gevallen zijn vrijgelaten vogels weer gevangen omdat ze nog moesten acclimatiseren in hun omgeving en nog niet totaal hun "huiskamergewoonten" kwijt waren. Maar supporters van het vrijlatingproject hebben deze activiteiten en de verantwoordelijke mensen openlijk veroordeeld.

Hoe bekend zijn deze rehabilitatie –en vrijlatingprestaties in Brazilië?

Een groot deel van de populatie weet dat het illegaal is om wilde dieren te houden. Maar er zijn geen sterke aansporingen om in beslaggenomen vogels vrij te laten en nieuws over rehabilitatie en vrijlatingen is niet wijdverbreid. Vrijlatingen gebeuren meestal vanwege lokale of persoonlijke initiatieven van een paar technische medewerkers, herstelcentra en NGO's, in een paar staten. Er is geen nationale politiek om vrijlating te motiveren en te ontwikkelen.

Rehabilitatie en vrijlatingen in Brazilië hebben te lijden van veel barrières en vooroordelen. Deze prestaties hebben een gebrek aan bronnen of heel vaak een hele fundamentele structuur. Er is weinig samenhang bij procedures en sommigen vertroebelen vrijlatingen met het introduceren van invasieve soorten. Er is tevens een grote druk de laatste jaren vanuit de veterinaire hoek vanwege overdreven angst voor het verspreiden van ziektes.

We hebben dringend behoefte aan meer medewerking van universiteiten en dierentuinen. Terwijl vrijlatingen een belangrijk middel is voor bescherming en bewustmaking, is het gewone publiek zich niet bewust dat ze een mogelijkheid zijn. Mensen die illegale wildlife hebben beweren dat hun dieren niet kunnen voerleven in het wild. Sommige magistraten accepteren dit argument en besluiten de dieren bij de mensen te laten die eigenlijk de wet voertreden, zonder de kennis over de mogelijkheid van rehabilitatie en herintroductie. Stropers zijn ook niet op de hoogte van deze projecten.

Weerhouden deze inspanningen de mensen af van het vangen en verhandelen van wilde vogels in Brazilië?

Veel inspanningen hebben enig effect gehad waaronder recente initiatieven van de staat São Paulo, vrijlatinggebieden die door IBAMA zijn gecreëerd, herintroductie van bedreigde soorten, publiceren van resultaten, informatie in kranten en het organiseren van bijeenkomsten met medewerkers van rehabilitatiecentra en vrijlatinggebieden. Er zijn TV uitzendingen geweest, meer vrijlatinggebieden geregistreerd, mensen brengen vrijwillig hun dieren voor vrijlating, en meer effectieve handhavingacties. Maar het terugbrengen van dieren naar het wild is nog steeds een erg traag proces als je het aantal in beslaggenomen dieren in aanmerking neemt.

Jammer genoeg worden mensen die betrokken zijn bij milieudelicten onder de Braziliaanse wet niet gearresteerd. De maximumstraffen zijn boetes, maar arresteren is onwaarschijnlijk en dientengevolge wordt het criminele proces omgezet in dienstverlening. Dit is een motief om door te gaan met het vangen en verkopen van wilde dieren. Preventief bewustzijn kweken is nog steeds nodig om mensen af te houden van het hebben van wilde dieren als huisdier. Er zijn geen sterke aansporingen voor milieubewustzijnprogramma's door het milieudepartement van de Braziliaanse regering, wat betekent dat alleen de consequenties worden bestreden en niet de voornaamste oorzaak. We proberen een campagne te ontwikkelen om de handel in wilde dieren te bestrijden maar dat is alleen door middel van persoonlijke initiatieven van een handjevol technische medewerkers. Dit is de reden dat we partnerschap nodig hebben met NGO's en privé instituten.

Ik wil de World Parrot Trust feliciteren voor jullie speciale aandacht voor deze fascinerende vogelfamilie – de papegaaien – en voor jullie support aan projecten in veel landen. Dit werk strekt zich uit over internationale grenzen in gemeenschappelijk doel het beschermen van papegaaien. Het verbindt landen en professionals uit verschillende disciplines autoriteiten, media en het publiek wakker te schudden voor de noodzaak dat ieder zijn deel op zich neemt – geen wildlife kopen, de illegale handel aan de kaak stellen en aansporingen om vogels te gaan kijken in hun natuurlijke habitat.

Papegaaien van de Kaaimaneilanden – een onzekere toekomst.

Artikel en foto's van Kristian D. Goodbeer

Ik kwam begin 2007 naar de Kaaimaneilanden na het behalen van mijn graad. Eén van mijn eerste ervaringen op het gebied van onderzoek naar papegaaien op Grand Kaaiman – tien dagen papegaaien kijken op een tropisch eiland – het was een droom die uitkwam! Maar toen we langs een nieuw huizencomplex kwamen, kreeg ons onderzoeksteam een harde realiteitsechec.

Hoewel het oorspronkelijk primaire bos sterk en permanent leek, werden de oude kalkstenen vloer met hoge robuuste bomen met gemak verpletterd door een nietsontziende grommende bulldozer. We kregen een paar papegaaien in het oog die hun jongen voerden op de tak van een hoge vijgenboom boven het kortgeleden verwonde landschap. Ik kon me slechts afvragen wat de toekomst inhield voor deze vogels. Papegaaien hebben millennia hier geleefd, maar hoeveel langer zullen ze hier nog gedijen?

Bedreigingen > ontbossing

Gedurende de laatste dertig jaar ziet Grand Kaaiman een snelle groei van de populatie en ontwikkeling; zo'n 197km² habitat van het eiland is nu veranderd. De noordelijke en oostelijke bossen zijn de huidige bolwerken van de papegaaien, maar slechts ca. 7% van het tropisch droge bos is beschermd.

In 2004 veroorzaakte de wervelstorm Ivan overstroming op het hele eiland. Dit zorgde voor de aanzet om een nieuwe onroerend goed markt te ontwikkelen voor Kaaiman Brac waar huizen in snel tempo uit de grond werden gestampt op het verhoogde plateau. Nieuwe wegen en zijwegen zijn de daaropvolgende jaren verder het bos ingedrongen, waarbij het binnenland dreigt te versnipperen.

Men heeft ideeën voor ontbossing zoals op Grand Kaaiman, maar Kaaiman Brac is veel kleiner, zo'n 38km². Wederom is slechts een klein deel (ca.5%) bos beschermd d.m.v. het bezit van het Kaaiman Brac Reserve door de National Trust van de Kaaimaneilanden.

Tegenwoordig heeft een bebouwing op de Kaaimaneilanden wettelijk geen milieu-impact schatting nodig. Geen enkele wet beschermt soorten flora, en primair bos wordt doorlopend geruimd op alle drie de eilanden.

Conflict met boeren

Voor bezoekers en wildliefhebbers zijn papegaaien kleurrijke, charismatische vogels en een genot om tegen te komen. Voor sommige inwoners echter zijn de papegaaien luidruchtig en mango plunderende tuinplagen. De meest invloedrijke en mondelinge protesten komen van lokale fruitboeren. Tijdens het afgelopen mangoseizoen, wat toevallig samenviel met een algemene verkiezing, begonnen boeren hun frustraties kenbaar te maken. Deze klachten werden uitgemeten in krantenartikelen waarin sommige boeren riepen om compensatie of verwijderen. Iemand stelde voor de papegaaien te vangen en in een grote volière te zetten, waar toeristen ze konden aanschouwen. Deze artikelen kwamen niet als een grote verrassing voor ons die bekend zijn met dit twistpunt. Maar enkelingen binnen de internationale papegaaienwereld keken verbaasd en gealarmeerd op en mijn inbox werd als resultaat hiervan snel gevuld.

Conflict met boeren is een groot beschermingsprobleem. Ondanks dat ze bij wet beschermd zijn, worden papegaaien doorlopend afgeschoten.

Eén boer kwam er openlijk voor uit er wel meer dan honderd per jaar af te schieten. De 'papegaaienkwestie' is een politiek riskante zaak en naar mijn weten, is er nooit iemand veroordeeld voor het afschieten. De huidige regering komt zijn stemmanifest na over het uitbreiden van wegen naar onbereikbare eigendommen van de boeren. Het openleggen van anders niet bereikbaar oorspronkelijk habitat naar landbouw zal, ongetwijfeld, leiden tot verdere conflicten met de daar wonende papegaaien. Er is een sterk gevoel van noodzaak in lokale beschermingskringen. Een oplossing die de interesse van de lokale boeren dient en bescherming en behoud van de papegaaien verbetert, moet overeengekomen worden.

Van iedere boer overal ter wereld kan worden verwacht dat hij zich druk maakt m.b.t. een pest die de 'vruchten van hun arbeid' plundert. In aanmerking genomen dat boeren op de Kaaimaneilanden moeilijke omstandigheden moeite overwinnen om hun gewassen te verbouwen, komt het niet als verrassing dat de fruitende papegaaien vaak met minachting worden bekeken. Om eerlijk te zijn sommige lijken voorbereid te zijn om niet dodelijke tactieken te gebruiken. Afschrikmiddelen zijn in het verleden toegepast en een lokale wildlife hulpgroep experimenteren op het ogenblik met een nieuw geluidsfrightmiddel. Papegaaien echter zijn intelligente vogels en boeren zullen heel vindingrijk moeten zijn in het variëren van de prikkels, als bewoning moet worden voorkomen.

Kaaiman boer, Otto Watler, een bekende lokale voorvechter voor het behouden van papegaaien heeft een heel andere kijk op de hem benadelende gelijken. Hij accepteert dat er verlies van gewas zal zijn, maar voelt aan dat de natuur het voortbrengt en daarom kan hij het zich permitteren om "dat kleine beetje terug te geven aan de natuur, zodat mijn kinderen en kleinkinderen de papegaaien nog aan de hemel zullen hebben". Ondanks de tanende reputatie van de papegaaien, bestaat er nog steeds een affectie voor ze. Per slot van rekening werd de papegaai gekozen als Nationale Vogel van de Kaaimaneilanden. Ze verschijnen eveneens

talrijk in commerciële reclame op de Kaaimaneilanden en toeristensouvenirs. De meeste bezoekers hopen er één in het echt te zien.

>Nestroof

Men kan gevangen Kaaimanpapegaaien zien aan de ingang van privéhuizen. Klaarblijkelijk is het een oude traditie om een Kaaimanpapegaai in je bezit te hebben. Tradities kunnen vaak gezien worden als rechten en elke bedreiging voor traditie heeft de neiging diepgewortelde geschilpunten op te rakelen. Maar de Kaaiman eilanden zijn veranderd. Wat eens normaal was is niet langer toelaatbaar. Mensen herkennen dat hun papegaaien bescherming verdienen en sinds 1989 is het illegaal zich er mee te bemoeien of te bezitten. Desondanks worden nog steeds wilde papegaaienkuikens uit het nest gestolen. Papegaaien in gevangenschap zijn, voordat de huidige beschermingswet in werking trad, gelegaliseerd. Dit samen met ongecontroleerde kweek in gevangenschap, heeft dit de handhaving bemoeilijkt. Zodoende blijft de plicht bij de wettelijke autoriteiten om te bewijzen dat een papegaai uit het wild werd gehaald, waardoor de wet in zijn huidige vorm praktisch onuitvoerbaar is.

>Orkanen

De Kaaimaneilanden worden regelmatig geteisterd door orkanen. In 2004 verwoestte orkaan Ivan Grand Kaaiman. In 2008 troffen Gustav en Paloma Grand Brac. Paloma ontwikkelde zich tot categorie vier en veroorzaakte ernstige bouwschade aan de huizen en aan natuurlijke habitats – maaiden van de meeste vegetatie de bladeren af en velden veel bomen.

Gelukkig begon het Ministerie van Milieu met het controleren van de papegaaienpopulatie het jaar voordat dit plaatsvond. Regelmatige controles bevestigden een terugloop van de populatie met zo'n vijftig procent, waardoor er rond de 250-300 vogels over zijn. De Brac papegaaien hebben sinds 1932 drie categorie 4 orkanen overleefd en velen kleineren. Maar hedendaagse ontbossing en andere antropogeen verstorende factoren kunnen invloed hebben op de natuurlijke veerkracht en de mogelijkheid van de populatie om zonder hulp het herstel in de weg staan. Jammer genoeg zullen mensen de orkanen de schuld geven van de vermindering van de papegaaien die buiten hun macht ligt, een argument wat tot doel heeft zich te verdedigen, eerder dan het tweeledige effect van ontoelaatbare menselijke activiteiten, te erkennen.

Daarentegen belichten schades door orkanen de ontoereikendheid van de huidige beschermde gebieden, en de behoefte om voldaanheid te mijden. Het Brac Parrot Reserve werd ernstig beschadigd door de storm, terwijl westelijke delen van de beboste steile oevers minder schade hadden. De papegaaien hebben een stevige serie beschermde gebieden nodig op Kaaiman Brac, als een buffer tegen onregelmatige gebeurtenissen.

Beschermingsactie > eerdere inspanningen

Beschermers op de Kaaimaneilanden zijn zich bewust van de talrijke kwesties die de papegaaien al geruime tijd bedreigen. Lokale ornithologe Patricia Bradley heeft sinds de jaren 80 onafgebroken gelobbyd in het belang van de papegaaien. Uiteindelijk werden de papegaaien in 1989 van de Game Bird List verwijderd. Dit verminderde de incidenten van afschieten en gaven der papegaaien automatisch een beschermingsstatus. Alle wilde vogels worden op dit moment beschermd onder onze dierenwet.

>Papegaaienreservaat

De Trust werd gevormd in 1987 door een groep verontruste inwoners de eerste milieu NGO van de Kaaimaneilanden. Onder de National Trust Law (1987), kan de Trust land onvervreemdbaar in zijn bezit verklaren. Dit beschermt het eigendom dat de Trust bezit, waarbij het vormen van beschermde gebieden zoals het Mastic reservaat, Grand Kaaiman papegaaienreservaat is toegestaan.

In 1991 doneerde dhr. Donald Pennie 404.700m² aan de Trust. Dit was het eerste deel van wat het Brac Parrot Reserve is geworden. Nog eens 736.460m² werden in 1994 anoniem geschonken, bijna een verdrievoudiging van het reservaat. De stukken lagen niet aan elkaar en het was uiteindelijk in 2005 dat een smalle strook land van 331.760m² de twee gebieden verbond. Er werden fondsen gedoneerd door de US Fish and Wildlife Service (USFWS) en verdubbeld door de regering van de Kaaimaneilanden om dit land veilig te stellen en werd gedoneerd aan de Trust, waarbij het reservaat werd vastgelegd.

>Landecologie

Mensen van de Kaaimaneilanden zijn van nature een zeevarend volk, dat voornamelijk leeft van de zee. De habitat en gebrek aan land maakte landbouw uiterst moeilijk voor voormalige bewoners en “de rimboe” wordt doorlopend als vijandig, onderdrukkend en als een obstakel om te verslaan beschouwd: vooruitgang heeft voorrang op bescherming.

De geschiedenis van milieubescherming op de Kaaimaneilanden is hetzelfde. De regering heeft in 1986 een haventeam gevormd en een systeem opgezet met actieve patrouilles in beschermde havengebieden.

Daarentegen loopt bescherming van habitats op het land door de regering ver achter.

Gelukkig heeft het Departement of Environment (DoE) nu een “Land Ecologische Eenheid”. Het is relatief nieuw en klein: bestaande uit mijzelf en Dr. Mat DaCosta-Cottam. We zijn belast met milieucontrole en bescherming op alle drie de Kaaimaneilanden – een behoorlijke uitdaging voor twee mensen. Gelukkig vanwege onze omvang is het noodzakelijk om verschillende petten te dragen, we krijgen actieve medewerking van lokale vrijwilligers en projectpartners, en internationale wetenschappers die ons bezoeken. Tegenwoordig nemen de “Dierenreservaten” van de regering 0,5% van het totale gebied voor hun rekening. Deze reservaten zorgen voor veilige plaatsen voor de vaste vochtige flora en fauna, en voor belangrijk habitat voor veel migrerende oevervogels. Jammer genoeg hebben deze reservaten weinig waarde voor papegaaien totdat we aangrenzend mangrove en bos kunnen aankopen.

Sommige locaties zijn al aangemerkt als “Important Bird Areas” (IBAs) door BirdLife International.

Ondanks de IBA status ligt de belangrijkheid van een gebied op de inheemse en beperkt verspreide vogelsoorten, het overgrote deel van de IBA’s van de Kaaimaneilanden zijn in privébezit en niet wettelijk beschermd.

De papegaaienpopulatie van de Kaaimaneilanden worden bedreigd met uitsterven. Dringende acties zijn nodig om ze te behouden. In reactie hierop is er een National Biodiversity Action Plan (NBAP) afgerond en omhelst duidelijke in kaart gebrachte vegetatie van de drie eilanden samen met een Soorten Actie Plan voor inheemse soorten waaronder beide papegaaienpopulaties.

Habitatbeheersplan, een systeem voor beschermde gebieden, het wijzigen van bestaande economische wetten, de introductie van Milieu Impact Schattingen (EIAs) en de aanmoediging van inheems landschap in ontwikkelingsgebieden zijn allemaal voorgesteld. Er ligt een ontwerp “National Conservation Law” op tafel, maar moet nog aangenomen worden. Eenmaal aangenomen zal deze wet de papegaaien de bescherming geven die ze nodig hebben. Het zal tevens het opzetten van een systeem, waarbij de regering het beheer heeft over beschermde landgebieden, te vereenvoudigen.

De DoE is begonnen met een nieuw onderzoek om aantallen populaties vast te stellen en een programma te verschaffen voor het op lange termijn observeren van de populaties. Verder onderzoek zal zich concentreren op de mate van huidig habitatverlies en toekomstige ontwerpen. Onze vegetatiekaarten zal het makkelijker maken om geschikt broed –en foerageerhabitat vast te stellen.

Toekomstig werk zal ons onderzoek naar praktische beschermingsinitiatieven aanwenden – beschermen van habitat, kunstmatige nestholtes, verbetering van secundair habitat, bewustzijn kweken bij het publiek en milieukennis (zie: www.caymanparrots.com).

Om het stropen van papegaaiennesten tegen te gaan, beraamt de DoE een amnestieperiode, waarbij de papegaaien een identificatiebandje en certificaat kunnen krijgen als onderdeel van een registratieprogramma voor beschermde papegaaien. Dit zal een uitweg bieden aan de mensen die huisdierpapegaaien hebben om aan de goede kant van de wet te komen staan en zal het handhaven van de wet in de toekomst verbeteren.

De geschiedenis van de Kaaimanpapegaaien is hetzelfde als de verhalen van veel inheemse eilandensoorten. De bewoning van de Kaaimaneilanden is een complex en strijdig proces geweest met jarenlange overexploitatie. Afgelopen jaren is een groeiende tendens te zien van bewustzijn ten gunste van een gezond milieu waaronder de papegaaien. We hopen dat generaties eilandbewoners van de Kaaimaneilanden blijven genieten van deze kleine eilanden met hun unieke wildlife.